

Avdelning 9

Anders Mellstrand, anders.mellstrand@dom.se

Remissyttrande över promemoria och utkast till förordning om elstöd till konsumenter för januari-februari 2026

Förvaltningsrätten i Stockholm lämnar följande synpunkter.

Förvaltningsrätten har utifrån erfarenhet av handläggning av mål gällande överklaganden av beslut fattade med stöd av tidigare förordningar om elstöd (2022:1872) och (2023:108) funnit följande. Försäkringskassan, som fattat beslut om elstöd, och förvaltningsdomstolarna (Förvaltningsrätten i Stockholm och Kammarrätten i Stockholm) har gjort olika tolkningar av vilka utredningsmöjligheter beslutande myndighet haft när den enskilde elkonsumenten anfört att denna erhållit för lite elstöd. Detta har lett till att domstolarna handlagt förhållandevis många överklaganden där denna frågeställning varit aktuell. Det har till exempel rört ärenden där elkonsumenten varit av uppfattningen att elnätsbolaget rapporterat in en mindre mängd el än vad som förbrukats.

Förvaltningsrätten har i aktuell fråga gjort enhetliga bedömningar i målen till elkonsumenternas fördel.

Kammarrätten i Stockholms praxis i frågan har spretat. Här följer några exempel.

I mål 2433-23 avslogs Försäkringskassans överklagande.

I mål 5868-23 bifölls Försäkringskassans överklagande och förvaltningsrättens dom upphävdes.

I mål 2633-23 bifölls Försäkringskassans överklagande och förvaltningsrättens dom upphävdes. Elkonsumentens överklagande i samma mål avslogs med motiveringen att det ankom på denne att vända sig till sitt elnätsföretag och begära att nya uppgifter rapporterades till Försäkringskassan.

I mål 2782-23 vägrades prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen fann genom beslut den 29 november 2024 i målen 5487-23 och 5488-23 att kammarrätten inte borde ha avvisat Försäkringskassans överklaganden, p 22.

Rättsläget gällande Försäkringskassans utredningsmöjligheter i ärenden om elstöd har således varit oklar. Denna oklarhet har vidare föranlett domstolsprövningar som rimligen till stor del hade uteblivit med en mer utförlig bestämmelse i förordningen gällande Försäkringskassans befogenheter i handläggningen av elstödsärenden.

Mot denna bakgrund noterar Förvaltningsrätten att förordningstexten i 8 § första stycket i nu aktuell förordning är likalydande med 9 § i förordningarna (2022:1872) och (2023:108) och vad som anges i dess andra stycke.

Förvaltningsrätten är - även med beaktande av vad som anges i 8 § andra stycket - av uppfattningen att ett förtydligande av beslutande myndighets utredningsskyldighet i fall där elkonsumenten gjort antagligt att denna har erhållit för lite elstöd bör ske i nu aktuell förordning. Det bör i förordningen framgå att beslutande myndighet i sin ärendehantering vid behov kan vidta utredningsåtgärder inte bara gentemot elkonsument utan även nätföretag och i förekommande fall andra aktörer. (Jfr 23 § första stycket förvaltningslagen) I promemorian, KN2026/00780 berörs inte denna fråga. Ett förtydligande skulle vara till nytta för såväl den enskilde elkonsumenten, förvaltningsdomstolarna som beslutande myndighet.

I promemorian uppskattas att antalet överklaganden av Försäkringskassans beslut om elstöd kan komma att uppgå till cirka 1 100 mål.

Förvaltningsrätten instämmer i och för sig i promemorians bedömning att målen relativt sett är av enklare beskaffenhet i juridiskt hänseende. Dock kommer hanteringen av ett så stort antal mål kräva en ansenlig arbetsinsats som berör flera funktioner i domstolen. Förvaltningsrätten vill därför framhålla vikten av att domstolen tillförs de ytterligare resurser som uppdraget kommer att kräva.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Lif och rådmannen Anders Mellstrand efter föredragning av den sistnämnde.

Peter Lif

Anders Mellstrand

Bilagor:

Kammarrättsavgöranden

Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden